

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **K. A.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Praha 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2006, č. j. 5 Az 196/2003 - 86,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2006, č. j. 5 Az 196/2003 - 86, **se** v rozsahu výroku, jímž byla zamítnuta žaloba, a výroku o náhradě nákladů řízení **zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Zástupkyni žalobce JUDr. Ireně Strakové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 10. 2003, č. j. OAM-9861/VL-07-BE07-2001, žalovaný zastavil řízení o udělení azylu žalobci podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném do 31. 1. 2005 (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění žalovaný uvedl, že žalobce vyzval, aby se dne 15. 1. 2003 dostavil k pohovoru za účelem objasnění důvodů své žádosti. Žalobce byl obeslán na poslední známou adresu prověřenou cizineckou policií, tedy na adresu posledního místa hlášeného pobytu, ale zásilka určená do vlastních rukou žalobce nebyla doručena, neboť adresát byl na dané adrese neznámý. Žalovaný proto žalobce obeslal náhradním způsobem podle § 24 odst. 2 zákona o azylu. Oznámení o uložení písemnosti bylo vyvěšeno v Pobytovém středisku B., kam si je žalobce povinen chodit prodlužovat průkaz žadatele o udělení azylu. V den uvedený ve výzvě se žalobce k pohovoru nedostavil a svou

neúčast neomluvil. Žalobce byl opakovaně vyzván k provedení pohovoru dne 10. 10. 2003, opět výše uvedeným způsobem, bez omluvy se však nedostavil. Žalovaný uzavřel, že stav spisového materiálu mu neumožňuje rozhodnout ve věci, proto řízení zastavil.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že se v době doručování nacházel na jiné adrese u své přítelkyně, čímž porušil zákon, na své předchozí bydliště se však dostavoval, aby si vyzvedl poštu. Bylo mu sděleno, že žádnou poštu nemá. Žalobce konstatoval, že proto nemohl vědět, že byl dvakrát předvolán. Žalobce se obával, aby nebyl vyhoštěn do Běloruské republiky i z důvodu ztráty své přítelkyně. Žalobce uvedl, že nikoli vlastní vinou se nachází ve vazební věznici P. P. z důvodu obvinění jeho přítelkyně. Žalobce dále poukázal na režim prezidenta L. a požádal o nové azylové řízení.

V doplnění žaloby ze dne 12. 12. 2005 žalobce zdůraznil, že si kontroloval došlou poštu i oznámení od pošty, avšak žádná pošta, ani vyrozumění o uložení zásilky mu nebyly předány. Žalobce označil postup žalovaného za nesprávný, zejména pokud jde o závěr o doručení poštovních zásilek.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 3. 2006, č. j. 5 Az 196/2003 - 86, žalobu zamítl, rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a ustanovenému zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování. V odůvodnění uvedl, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud řízení o udělení azylu zastavil podle § 25 písm. d) zákona o azylu, neboť žalobce se opakovaně nedostavil k pohovoru (dne 15. 1. 2003 a dne 10. 10. 2003) a obsílka k pohovoru byla žalobci řádným způsobem doručena podle § 24 odst. 2 a 3 zákona o azylu, když na posledním známém bydlišti se žalobce v době doručování výzvy k pohovoru již nezdržoval, neboť se odstěhoval ke své přítelkyni. Žalobce nepopřel, že nesplnil svou povinnost podle § 78 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť se nepřihlásil do tří pracovních dnů od změny místa svého trvalého pobytu útvaru Policie České republiky, ačkoliv o této povinnosti věděl. S ohledem na tyto skutečnosti Městský soud v Praze žalobu v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., požádal o ustanovení právního zástupce a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Stěžovatel konstatoval, že Městský soud v Praze posoudil jeho kauzu v rozporu s platným právním řádem a že v Bělorusku mu hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů. Stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 5. 2006, č. j. 5 Az 196/2003 - 93, ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Pavla Bugára, advokáta. Usnesením ze dne 7. 9. 2006, č. j. 5 Az 196/2003 - 102, Městský soud v Praze zprostil JUDr. Pavla Bugára, advokáta, zastupování stěžovatele a ustanovil zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Irenu Strakovou, advokátku.

Dne 10. 1. 2007 byl spis Městského soudu v Praze předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 12. 1. 2007, č. j. 4 Azs 11/2007 - 109, vrátil spis Městskému soudu v Praze s tím, že kasační stížnost nesplňuje náležitosti uvedené v § 106 odst. 1 s. ř. s.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 1. 2007, č. j. 5 Az 196/2003 - 111, vyzval stěžovatele k doplnění kasační stížnosti a současně jej poučil o možnosti jejího odmítnutí, nebude-li ve stanovené lhůtě požadovaným způsobem doplněna.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 12. 3. 2007 stěžovatel namítal, že z provedených důkazů není jasné, kdy přesně žalovaný obesílal stěžovatele k pohovoru, zda byl stěžovatel vyzván k vyzvednutí zásilek na poště a jak dlouho byly zásilky na poště uloženy. Z obsahu spisu není zřejmé, zda pracovníci pobytového střediska upozornili stěžovatele na skutečnost, že měl ve středisku nevyzvednutou zásilku od žalovaného. Stěžovatel zdůraznil, že je podivné, že mu takto zásadní skutečnost nebyla sdělena, ačkoliv si od ledna do října 2003 musel jet min. ve čtyřech případech prodloužit vízum. V opačném případě by stěžovatel zcela jistě zjišťoval, co se mu žalovaný snažil doručit a sám by se pokusil si pohovor k žádosti o azyl domluvit. Stěžovatel podotkl, že se vízum v pobytových střediscích běžně prodlužuje o dva měsíce. I z tohoto pohledu je lhůta k doručení zásilky včetně jejího uložení na poště a následného náhradního doručení skrze pobytové středisko velmi krátká a snadno se může stát, že zásilka může žadatele o azyl minout.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost a vyslovil, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek Městského soudu v Praze, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný se plně ztotožnil s napadeným rozsudkem a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta pro nedůvodnost.

Dne 21. 5. 2007 byl spis Městského soudu v Praze opětovně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a shledal přitom vady, k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 4. 10. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu E. č. V028448. V tomto návrhu uvedl, že se v Bělorusku nedá žít. Stěžovatel tam pracoval jako ochranka, ale byl propuštěn, protože odmítl hlídat budovu, kam jezdí prezident L. každou sobotu hrát hokej. Stěžovatel dále konstatoval, že nesouhlasí s politikou prezidenta.

V čestném prohlášení ze dne 12. 10. 2001 stěžovatel uvedl jako svou adresu P., K. 121. V žádosti o podání zprávy k výsledku azylového řízení ze dne 18. 4. 2002, podané faxem Policií České republiky, Službou kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství Praha 1, byla jako adresa přechodného pobytu stěžovatele uvedena ubytovna A., P., K Ž. 7.

Nedatovaným předvoláním byl stěžovateli stanoven termín pohovoru k důvodům, pro které žádá o udělení azylu, na 15. 1. 2003. Toto předvolání bylo stěžovateli doručováno na adresu ubytovny A., P., K Ž. 7, zásilka se však vrátila jako nedoručená s poznámkou, že se stěžovatel odstěhoval bez udání adresy. Předvolání bylo proto doručeno podle § 24 odst. 2 a 3

zákona o azylu, když písemnost byla uložena v azylovém zařízení J. a oznámení o jejím uložení bylo vyvěšeno dne 3. 1. 2003 a svěřeno dne 14. 1. 2003.

Podle úředního záznamu ze dne 15. 1. 2003 se stěžovatel bez sdělení důvodů nedostavil k pohovoru, přestože mu výzva k pohovoru byla doručena.

Nedatovaným předvoláním byl stěžovateli stanoven termín pohovoru ve věci azylu na 10. 10. 2003, stěžovatel byl současně poučen, že řízení může být podle § 25 písm. d) zákona o azylu zastaveno, nedostaví-li se opakovaně a bez závažného důvodu k pohovoru. Toto předvolání bylo stěžovateli doručováno na adresu ubytovny A., P., K Ž. 7, zásilka se však vrátila jako nedoručená s poznámkou, že se stěžovatel odstěhoval bez udání adresy. Předvolání bylo proto doručeno podle § 24 odst. 2 a 3 zákona o azylu, když písemnost byla uložena v azylovém zařízení J. a oznámení o jejím uložení bylo vyvěšeno dne 26. 9. 2003 a svěřeno dne 6. 10. 2003.

Podle úředního záznamu ze dne 10. 10. 2003 se stěžovatel bez sdělení důvodů nedostavil k pohovoru, přestože mu výzva k pohovoru byla doručena.

Žalovaný následně rozhodnutím č. j. OAM-9861/VL-07-BE07-2001, ze dne 17. 10. 2003, řízení o udělení azylu stěžovateli podle § 25 písm. d) zákona o azylu zastavil.

Podle § 25 písm. d) zákona o azylu řízení se zastaví, jestliže se žadatel o udělení azylu bez vážného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru (§ 23 odst. 2) nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. Podle § 23 odst. 2 téhož zákona je žadatel o udělení azylu povinen se dostavit na předvolání ministerstva k pohovoru.

Kromě případu, kdy žadatel o udělení azylu neposkytuje nezbytné informace, lze řízení o udělení azylu z výše uvedeného důvodu zastavit pouze při současném splnění následujících čtyř podmínek: 1) žadatel se nedostavuje k pohovoru, a to 2) opakovaně a 3) bez vážného důvodu, přičemž 4) na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout. Základním předpokladem pro to, aby mohl žalovaný učinit takovýto závěr, je řádné doručení předvolání žadatele o udělení azylu k pohovorům.

Podle § 24 odst. 1 zákona o azylu se písemnosti doručují do vlastních rukou žadatele o udělení azylu. Podle § 24 odst. 3 téhož zákona po hodnověrném zjištění, že se žadatel o udělení azylu dlouhodobě nezdržuje v místě, kde je hlášen k pobytu, se v případě, že místo jeho pobytu není známo, doručení provede podle odstavce 2.

Podle § 24 odst. 2 zákona o azylu se písemnost, kterou se nepodařilo doručit, uloží v přijímacím nebo pobytovém středisku, kde je žadatel o udělení azylu hlášen k pobytu, nebo v ministerstvu určeném azylovém zařízení, je-li hlášen k pobytu mimo azylové zařízení. Oznámení o uložení nedoručené písemnosti se vyvěsí v přijímacím nebo pobytovém středisku na úřední desce. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *rozhoduje-li žalovaný o zastavení řízení o udělení azylu podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, proto, že se žadatel bez vážného důvodu opakovaně nedostavil k pohovoru, a předvolání k pohovoru bylo žadateli doručeno uložení podle § 24 odst. 2, 3 zákona o azylu, musí*

správní spis obsahovat podklady dokládající hodnověrné zjištění, že se žadatel o udělení azylu dlouhodobě nezdržoval v místě, kde je hlášen k pobytu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 1 Azs 46/2004 - 71, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1136/2007, www.nssoud.cz).

V posuzované věci Nejvyšší správní soud zjistil, že obě předvolání k pohovorům byla stěžovateli neúspěšně doručována na adresu ubytovny A., P., K Ž. 7. V odůvodnění správního rozhodnutí žalovaný sice uvedl, že adresu (z odůvodnění rozhodnutí ovšem nelze seznat jakou) prověřil cizineckou policií, pro takové tvrzení žalovaného však ve správním spisu neexistuje žádná opora. Ze správního spisu naopak vyplývá, že zmíněnou adresu žalovaný zjistil z faxového podání Policie České republiky, Služby kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství Praha 1, kde je uvedena jako adresa přechodného pobytu stěžovatele.

Místo hlášeného pobytu evidují příslušné odbory cizinecké a pohraniční policie, které jediné disponují oficiálními údaji o místech pobytu žadatelů o udělení azylu. Žalovaný si však podle skutečností zjištěných ze správního spisu neověřoval, zda adresa přechodného pobytu (bez ohledu na to, zda jde skutečně o přechodný pobyt ve smyslu zákona č. 326/1999 Sb.) je současně též místem hlášeného pobytu stěžovatele ve smyslu § 77 zákona o azylu.

Další zásadní pochybení žalovaného spatřuje Nejvyšší správní soud v tom, že v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl, jak postupoval při posuzování splnění podmínek ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu, tj. zejména na základě jakých podkladů dospěl k závěru, že místo pobytu stěžovatele není známo, když takový závěr nadto ani ze skutečností obsažených ve správním spisu učinit nelze.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na tvrzení stěžovatele, že si musí pravidelně chodit do azylového zařízení prodlužovat vízum. Podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo povinností žalovaného vyžádat si od stěžovatele údaj o jeho aktuálním místě pobytu již při prvním prodlužování platnosti víza, které proběhlo po prvním neúspěšném doručování předvolání na adresu ubytovny A., P., K Ž. 7. Žalovaný tak nepostupoval, což v konečném důsledku znamená, že smyslem doručování podle § 24 odst. 2 zákona o azylu nebylo doručení předvolání stěžovateli, ale naplnění podmínek § 25 písm. d) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nebyly splněny podmínky pro realizaci náhradního doručení písemností podle § 24 odst. 3 zákona o azylu, neboť není zřejmé, zda adresa ubytovny A., P., K Ž. 7, ze které se stěžovatel odstěhoval, byla místem hlášeného pobytu stěžovatele, a proto není zřejmé, z jakých podkladů žalovaný hodnověrně zjistil, že se stěžovatel dlouhodobě nezdržuje v místě hlášeného pobytu, když si ani řádně neověřil, zda se o místo hlášeného pobytu jedná. Žalovaný rovněž nijak nezjišťoval jiná možná místa pobytu stěžovatele, proto jím nevyslovený předpoklad, že místo pobytu stěžovatele není známo, nemůže být považován za adekvátní.

Z výše uvedeného je zřejmé, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu a rozhodnutí žalovaného je současně nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, když v jeho odůvodnění zcela absentuje popis skutečností, které žalovaného vedly k závěru o splnění podmínek § 24 odst. 3 zákona o azylu a k aplikaci ustanovení § 24 odst. 2 téhož zákona, přičemž doručení předvolání k pohovoru je jednou z nutných podmínek pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu.

K nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí měl přitom Městský soud v Praze přihlídnout z úřední povinnosti a bez ohledu na žalobní námitky napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit.

Podle své konstantní judikatury *Nejvyšší správní soud není vázán důvody kasační stížnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s., je-li rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Takový je i rozsudek zamítající žalobu na základě nedůvodnosti v žalobě uplatněných námitek a nepřihlížející přitom ke skutečnosti, že samo správní rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost spočívající ve vnitřní rozpornosti výroku a ve vzájemné rozpornosti výroku a odůvodnění. Takové rozhodnutí měl krajský soud zrušit bez ohledu na žalobní námitky (§ 76 s. ř. s.).* [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003 - 78, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 523/2005, www.nssoud.cz].

Městský soud v Praze napadeným rozsudkem v mezích žalobních bodů zamítl žalobu proti správnímu rozhodnutí, které měl pro jeho nepřezkoumatelnost zrušit, proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než rozsudek Městského soudu v Praze zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení, neboť napadený rozsudek je nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jedná se o natolik zásadní vadu, že k ní Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 s. ř. s. musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud nezabýval jednotlivými kasačními námitkami stěžovatele, neboť kasačním soudem může být přezkoumáno pouze přezkoumatelné soudní rozhodnutí.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze tedy nyní bude, aby napadené správní rozhodnutí pro shora uvedené vady (§ 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.) zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém žalovaný stěžovatele znovu předvolá k pohovoru ve věci jeho žádosti o udělení azylu a podle reakce stěžovatele poté zvolí adekvátní procesní postup.

Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s., neboť kasační stížnosti ve věcech azylových je odkladný účinek přiznán přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Odměna zástupkyni stěžovatele JUDr. Ireně Strakové, advokátce, která byla stěžovateli ustanovena usnesením Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 196/2003 - 102, ze dne 7. 9. 2006, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupkyni stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 4800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. srpna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu